

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 301/09-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. októbra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť J. Š., M., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 1030/00 a Krajského súdu v Prešove a jeho rozsudkom sp. zn. 5 Co 267/2008 z 28. apríla 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. Š. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. júla 2009 doručená sťažnosť J. Š. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

(ďalej len „dohovor“) a čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 1030/00 a Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) a jeho rozsudkom sp. zn. 5 Co 267/2008 z 28. apríla 2009.

2. Zo sťažnosti, ako aj zo súvisiaceho spisu ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 230/07 vyplýva, že konanie na okresnom súde začalo návrhom proti dvom žalovaným osobám na určenie, že im nevzniklo vlastnícke právo k pozemku, a na zrušenie registrácie dohôd Štátnym notárstvom v B. Na okresnom súde bolo vedené pod sp. zn. 8 C 1030/00 na základe návrhu podaného 29. decembra 2000. V uvedenom konaní okresný súd rozhodol rozsudkom č. k. 8 C 1030/2000-125 z 10. septembra 2008, ktorým žalobu zamietol a vyslovil, že žalobca (v konaní pred ústavným súdom sťažovateľ, pozn.) je povinný zaplatiť žalovaným trovy konania. Proti uvedenému rozsudku sa sťažovateľ odvolal. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 5 Co 267/2008 z 28. apríla 2009 zamietol návrh žalobcu na ustanovenie mu advokáta a potvrdil rozsudok okresného súdu okrem výroku o trovách konania. Rozhodnutie okresného súdu vo veci samej sa stalo právoplatným 15. júna 2009.

3. Podľa tvrdení sťažovateľa boli v uvedených konaniach „... *na môj úkor porušené základné a ľudské práva a najmä práva podľa ods. 4), čl. 20 Ústavy SR v spojení s ods. 1), čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru, pretože ja som bol zbavený časti svojho pozemku, ktorý keby aj prebehol riadnym vyvlastnením podľa našich zákonov, nebol tu naplnený základný predpoklad vyvlastnenia, že toto je možné vykonať iba vo verejnom a nikdy nie iba v individuálnom záujme...*“.

4. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný o sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1.) Vyslovuje, že základné a ľudské práva J. Š. podľa čl. 20 Ústavy SR v spojení s jej čl. 46 i ods. 1), čl. 6 Dohovoru v kontinuite s ods. 1), čl. 1 jeho Dodatkového protokolu postupom Krajského súdu v Prešove a Okresného súdu v Bardejove v súdnom konaní vedenom u neho pod č. 8 C 1030/00 porušené boli.

2.) Zrušuje konečný rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5 Co 267/08, zo dňa 28. IV. 09, v spojení s právoplatným rozhodnutím prvostupňového bardejovského súdu pod č. k. 8 C 1030/00-125, zo dňa 10. 9. 08 a vracia túto vec prvostupňovému súdu na ďalšie konanie – alebo alternatívne...

2a) Priznáva J. Š. spravodlivé finančné zadosťučinenie vo výške 7 tis. EUR (slovom sedemtisíc eur) za majetkovú ujmu a 3 tis. EUR (slovom tritisíc eur), ako nemajetkovú ujmu, ktoré sú mu povinné právne subjekty tohto konania Okresný súd v Bardejove a Krajský súd v Prešove uhradiť spoločne a nerozdielne do 2-och mesiacov od právoplatnosti tohto ústavného nálezu.

3.) Ukladá Okresnému súdu v Bardejove a Krajskému súdu v Prešove uhradiť spoločne a nerozdielne vzniklé trovy tohto súdneho konania, a to v lehote 15-tich dní od právoplatnosti tohto ústavného nálezu.“

II.

4. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd rozhoduje iný súd.

5. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd

na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. Sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 1030/00 a postupom a rozsudkom krajského súdu sp. zn. 5 Co 267/2008.

7. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti v časti, v ktorej namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 1030/00, ústavný súd vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, podľa ktorej je jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy založená na princípe subsidiarity, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy.

Proti rozsudku okresného súdu bolo prípustné odvolanie. Sťažovateľ uvedenú možnosť využil a proti rozsudku podal odvolanie, na základe ktorého krajský súd vo veci rozhodol tak, že potvrdil rozsudok okrem výroku o trovách konania. Rozsudok vo výroku o trovách konania zrušil a v rozsahu zrušenia ho vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Na základe uvedených skutočností nie je ústavný súd oprávnený o tejto časti sťažnosti konať, a preto ju po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu nedostatku právomoci.

8. Úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu je tiež posúdiť, či tento nie je zjavne neopodstatnený. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti návrhu hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných

dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 236/09).

9. Podľa čl. 20 ods. 4 ústavy vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

10. Ústavný súd v súvislosti so svojím ústavným postavením vo svojej stabilizovanej judikatúre zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd

zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, IV. ÚS 236/09 a iné).

11. Vzhľadom na uvedené bolo úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní posúdiť, či sťažnosť sťažovateľa nie je v časti, ktorou namieta porušenie svojich práv napadnutým rozsudkom krajského súdu, zjavne neopodstatnená. Ústavný súd preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu a dôvody, ktorými odôvodnil správnosť rozhodnutia okresného súdu. Krajský súd pri svojom rozhodovaní poukázal aj na skutočnosť, že okrem skutočností uvedených v odôvodnení rozsudku okresného súdu sa na vec vzťahuje aj ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri ňom nebolo použité, a preto podľa § 213 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) umožnil sťažovateľovi vyjadriť sa k novej aplikácii ustanovenia § 80 písm. c) OSP.

Po preskúmaní namietaného rozsudku krajského súdu ústavný súd konštatoval, že ho nemožno považovať ani za zjavne neodôvodnený, ani za arbitrárny, pričom právne názory, na ktorých je založený, sú z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnymi názormi krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebo viesť k záveru o ich zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti a nezakladá ani právomoc ústavného súdu nahradiť právne názory krajského súdu svojimi vlastnými právnymi názormi. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu krajský súd náležite odôvodnil, z akých dôvodov potvrdil rozsudok okresného súdu, pričom je dôležité zdôrazniť, že aj tento vo svojom rozsudku vychádzal z právoplatných rozhodnutí okresného súdu, ktorými bolo potvrdené vlastníctvo žalovaných.

12. Na základe uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

13. Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. októbra 2009